C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.4r-1039/23 Judecătoria Bălți sediul Central
4-23051702-03-4r-28122023 Judecător N.Foma

D E C I Z I E
În numele Legii
15 februarie 2024

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către contravenientul **Buliga Dumitru** împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 29.11.2023, pronunțată pe cazul contravențional de acuzare al acestuia în comiterea contravenției prevăzute de art.236 alin.(2) CCo.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La data de 17.03.2023, agentul constatator din cadrul DP Nord a INSP, Prohor Dan, a emis decizia asupra cauzei contravenționale în privința lui Buliga Dumitru, aplicându-i sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 12 unități convenționale, echivalentul a 600 lei, și 4 puncte de penalizare, pentru faptul, că acesta, la data de 17.03.2023, în jurul orei 07:23, deplasându-se prin satul Ghindești, raionul Florești, cu vehiculul de model ”Toyota” cu număr de înmatriculare *****, a depășit limita de viteză în localitate cu 21 km/h, astfel ignorând prevederile pct.47, subct.1) lit.a) din Regulamentul circulației rutiere.

Nefiind de acord cu decizia în cauză, Buliga Dumitru la data de 22.03.2023 a depus contestație/recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea acestuia, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptei contravenționale, cu anularea deciziei asupra cauzei contravenționale și de sancționare Seria nr.8226465914026724 (D01449801) din 17.03.2023 și a Acordului de colaborare Seria DAC 01 nr.449801 din 17.03.2023.

În motivarea cerințelor sale, a precizat, că agentul constatator a emis decizia de sancționare fără a se legitima, fără a-i explica drepturile și obligațiile referitor la necesitatea asistării unui avocat sau interpret, ne prezentându-i mijloacele tehnice TruCam, certificatele de omologare și verificare metrologică a mijloacelor tehnice, neaplicându-i procedura simplificată în baza acordului de colaborare, nefiind întocmit proces-verbal cu privire la contravenție.

În opinia constatatorului/recurentului, procedura contravențională urma să fie generală, întrucât la constatarea presupusei contravenții au fost utilizate mijloace tehnice de măsurare a vitezei de deplasare ceea ce presupune *apriori* acumularea de probe care exclud procedura simplificată.

Consideră că, decizia agentului constatator a fost emisă cu încălcarea procedurii de acumulare a probelor, ceea ce a dus la constatarea eronată a unor fapte și circumstanțe ce se bazează mai mult pe bănuieli susținute de viziuni subiective ale părții acuzării, însă fără nici un suport probator admisibil, ceea ce afectează procesul legal de constatare a faptei incriminate contravenientului conform art.440 CCo, și corespunzător, prin efect direct, condiționează imposibilitatea aplicării răspunderii contravenționale.

La fel, a menționat, că în decizia asupra cauzei contravenționale nu a fost indicată ocupația sa, pretinsele prevederi care ar fi fost ignorate, greșit fiind aplicată sancțiunea contravențională, respectiv, nefiind întocmită cu respectarea tuturor cerințelor impuse de art.451^{2}-451^{5} CCo.

Recurentul a evidențiat faptul, că în speță, prin prisma art.440 alin.(1) și art.442; art.446 CCo, urma a fi întocmit proces-verbal cu privire la contravenție. Astfel, fiind lipsa acestuia, agentul constatator a procedat în corespundere cu procedura simplificată de constatare și examinare a contravenției și anume în condițiile Capitolului VI^{1}, art.451^{1}-451^{4} CCo, deși se atestă lipsa unui acord de colaborare conform art.451^{5} CCo, ceia ce a impus faptul semnării de către el a tuturor rubricilor indicate în decizia asupra cauzei contravenționale, fiind lipsa rubricii ”obiecții”, motiv pentru care a contestat decizia.

Constată, că procesul contravențional a fost pornit în procedură generală în absența sa de către un alt agent constatator cu folosirea mijloacelor tehnice, însă, circumstanțele care l-au determinat pe agentul constatator să examineze fapta contravențională în baza constatatorilor personale sau să emită decizia în lipsa unui acord de colaborare pe care l-a prezentat ulterior spre semnare, fiind neclare, de vreme ce, persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional nu a acceptat constatările agentului constatator ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției, nerecunoscându-și vinovăția în comiterea contravenției imputate, nefiind solicitat un acord de colaborare conform prevederilor art.451^{5} CCo.

Cu referire la art.7; art.8; art.440; art.442; art.458 CCo, susține, că constatarea faptului depășirii limitei de viteză poate avea loc exclusiv prin

utilizarea mijloacelor tehnice speciale, procedura contravențională având un caracter tehnic, care se și constată prin intermediul unor mijloace tehnice, deși obligatoriu necesită acumularea probelor și nu poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constatator, excluzând subiectivismul acestuia.

De rând cu aceasta, cu referire la prerogativele art.26 a Constituției, art.378 alin.(3) CCo a notat încălcarea dreptului său la apărare, or, din speţă, se relevă că agentul constatator contrar principiilor fundamentale a efectuat acțiunile procesuale și a emis decizia contestată, fapt inadmisibil într-o societate cu adevărat democratică. Nu a beneficiat de un proces echitabil în măsura în care agentul constatator nu a administrat în mod echitabil probele cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil fiind astfel violat art.6 CEDO.

Cu referire la jurisprudența CtEDO în cauzele *Ziliberberg vs.Voldovei; Telfner vs. Austria; Sauders vs. Marea Britanie*, a invocat că o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăției constituie o încălcare a art.6 CEDO. Or, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată revine în primul rând organului constatator și doar în condiția în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția în virtutea principiului prezumției nevinovăției.

În sensul art.6 al Convenției, organul care examinează cauza în fond, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care s-a sprijinit. Această exigență, care contribuie la garantarea respectării principiului bunei administrări a justiției, nu poate fi întotdeauna înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat pentru fiecare argument al părţilor. Instanțele naționale sunt obligate să-şi motiveze deciziile, ceea ce nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument, dar ca o obligație de a se pronunța asupra problemelor cele mai importante ridicate în speță (Ruiz Torija şi Hiro Balani împotriva Spaniei, sau Grigore Vlasia Vasilescu împotriva României).

Ţinând cont de cele menţionate supra, având în vedere că decizia asupra cauzei contravenționale a fost emisă de către agentul constatator cu încălcarea prevederilor art.451^{1}-451^{5} CCo, consideră Buliga Dumitru că instanţa de judecată urmează să anuleze decizia atacată şi acordul de colaborare.

În asemenea condiţii, Buliga Dumitru invocă, că eroarea comisă de către agentul constatator la emiterea deciziei asupra cauzei contravenționale, este una de natură nu doar să afecteze în mod esențial fondul cauzei dar şi lezează dreptul său fundamental la un proces echitabil.

Astfel, consideră că în cauză nu s-a făcut dovada veridicității situaţiei de fapt reținute în decizia agentului constatator prin probe certe.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 15.05.2023, s-a respins contestația depusă de Buliga Dumitru și s-a menţinut fără modificări decizia asupra

cauzei contravenționale nr.D01 449801 şi decizia de sancționare din 17.03.2023, întocmite de către agentul constatator din cadrul Direcției Patrulare Nord al INSP în privința lui Buliga Dumitru în baza art.236 alin.(2) CCo (f.d.29-32).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04.10.2023, s-a admis recursul declarat de către Buliga Dumitru împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 15.05.2023, s-a casat hotărârea, și s-a remis cauza la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată, întru verificarea tuturor circumstanțelor de fapt, ceea ce nu s-a reușit în cazul din speță, lăsându-se fără apreciere completă și obiectivă a probelor și circumstanțelor cauzei (f.d.65-82).

Rejudecând cauza, instanța prin decizia din 29.11.2023 a dispus respingerea contestației înaintate de către Buliga Dumitru împotriva deciziei asupra cauzei contravenționale nr. D01 4490801 din 17.03.2023, prin care Buliga Dumitru a fost supus răspunderii contravenționale pe art.236 alin.(2) CCo (f.d. 91-96).

Împotriva deciziei instanței de judecată a declarat recurs Buliga Dumitru solicitând casarea ei, admiterea contestației în sensul formulat, cu încetarea procesului contravențional.

În argumentarea acestor solicitări, recurentul a invocat, că prima instanță, contrar normelor de drept ce guvernează speța dedusă judecății a pronunțat o hotărâre sub formă de decizie, indicând că aceasta ar fi definitivă şi irevocabilă din momentul pronunțării, deși în speță o asemenea hotărâre se atacă cu recurs, or, din însăși partea motivată a hotărârii se relevă că prima instanță a constatat că, contravenientul nu a recunoscut vina în cele imputate, situație ce împiedică examinarea cauzei în baza acordului de colaborare, iar în asemenea situație reprezentantul agentului constatator urma în mod obligatoriu să întocmească în mod general proces-verbal cu privire la contravenție, cu ulterioara lui contestare în ordinea art.448 şi nu art.451[1] CCo, iar conform procedurii generale hotărârile pronunțate de prima instanță sunt susceptibile de recurs, în temeiul art.465 şi art.466 CCo.

Consideră recurentul, că prima instanță nu s-a expus absolut nici asupra unui motiv din cele invocate în contestație, fiind expuse argumente suplimentare în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, care la fel, nu și-au găsit reflectare în decizia recurată, prin ce i-a fost încălcat dreptul fundamental la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO, art.20 şi art.26 din Constituție.

Specificând argumentele similare celor invocate în contestația/recursul inițial formulat la data de 22.03.2023, recurentul Buliga Dumitru, suplimentar, făcând referire la incidențele art.7; art.8; art.14; art.425; art.426-427 CCo a indicat, că instanța de judecată urma să rețină că, la caz nu există nici o probă legal administrată ce ar dovedi vinovăția lui în comiterea contravenției incriminate.

Simplul fapt al semnării unui acord de colaborare inițiat de agentul constatator după emiterea deciziei de sancționare, nu echivalează cu dovedirea

vinovăției, iar administrarea probelor trebuie să fie legală, în caz contrar se încalcă principiul statului de drept din care derivă şi principiul legalității garantat de art.1 alin.(3) din Constituție, şi astfel, conținutul unor astfel, de mijloace probante când de relevant nu ar fi nu poate fi reținut pentru susținerea faptelor acuzatoare, deoarece mijlocul de probă este lovit de nulitate absolută.

Raportându-se la Hotărârea Curţii Constituţionale nr.9 din 09.03.2017, recurentul notează, că nu simpla recunoaștere a învinuirii este determinantă pentru a se da eficiență unui proces echitabil, desfășurat în limitele legalității şi imparțialității, aceasta constituie doar o condiție procedurală, ci stabilirea vinovăției acuzatului cu privire la faptele reținute în sarcina sa.

La fel, în opinia recurentului, relevant în speță fiind și explicaţia Plenului Curţii Supreme de Justiţie, potrivit căreia, suficiența probatoriului urmează să fie examinată de judecător sub aspectul concludenții, pertinenței şi utilității probelor acumulate, deoarece regula potrivit căreia mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal în cadrul oricărei proceduri, fie că e generală sau specială. Insuficienţa probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația acuzatului de recunoaștere a faptelor.

Din perspectiva celor enunțate, Buliga Dumitru consideră, că învinuirea adusă nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăţia sa. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea acuzatului, iar în atare situaţie, călăuzindu-se de principiul prezumţiei nevinovăţiei, cercetând toate probele prezentate din partea acuzării în învinuirea adusă acuzatului, de asemenea de probele prezentate de partea apărării, în conformitate cu principiul contradictorialității, instanța urma să admită contestația depusă.

Or, certificatul şi buletinul de verificare metrologică, confirmă prin sine funcționalitatea şi aptitudinea persoanei în utilizarea acestuia, dar nu confirmă existența faptei contravenționale, iar fotografia anexată în copie cu titlu de probă la dosar, se observă că, lipsesc date cu privire de cine, unde şi în ce condiţii a fost făcută, cu ce utilaj şi cu a cui autorizație, în ce temei a fost ridicată şi anexată la materialele dosarului, lipseşte o examinare a acesteia cu aprecierea pertinenţei şi concludenţii ei, la dosar nu se regăseşte o ordonanţă de ridicare şi, respectiv, proces-verbal de ridicare dar şi un proces-verbal de examinare a acesteia pentru a-i da forţă probatorie. De asemenea, din aceasta nu se vede cine se află la volan, existând o situaţie de incertitudine. Astfel, instanța urma să dispună excluderea acestora din probatoriu.

Subsidiar, a evidențiat faptul, că nu este clar cum cazierul contravențional, emis de către un oarecare Postolache Vitalie și nu de agentul constatator, ar fi ajuns să fie anexat la dosar, de către cine, în temeiul la ce act procesual, în lipsa procesului-verbal de examinare a documentului şi o hotărâre a agentului constatator de recunoașterea acestui document ca mijloc material de probă.

Prin urmare, la materialele dosarului lipsesc probe pertinente, concludente şi utile sub formă de: proces-verbal de cercetare la faţa locului, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză - cum expres prevede norma legală prevăzută de art.425 alin.(2) CCo - care ar dovedi faptul comiterii contravenției, existând doar poziția subiectivă a agentului constatator.

Concomitent, recurentul a susținut, că prima instanță, deşi nu a cercetat în şedinţa de judecată absolut nici-o probă a acuzării, deoarece agentul constatator la etapa cercetării judecătorești nu a invocat probatoriul în acuzare, cu totul inadmisibil a pus în temeiul hotărârii mijloace de probă care nici nu au fost cercetate în ședința de judecată, respectiv, nu a fost judecat fondul cauzei contravenționale în fapt.

Din hotărârea primei instanţe se relevă că instanţa nu a determinat cu certitudine subiectul persoanei acuzate, la fel cum nu a făcut-o nici agentul constatator, deoarece în speță mijlocul de măsurare a vitezei de deplasare şi locul în care se afla agentul constatator care a emis decizia contestată fără a întocmi proces-verbal cu privire la contravenție se aflau la kilometri distanţă, iar constatarea contravenției pe baza constatărilor personale nu poate avea loc, fiind contrară procedurii contravenționale. La fel, în circumstanţele speţei trebuia să se determine cu certitudine dacă conducătorul mijlocului de transport care conducea în momentul fixării vitezei de deplasare şi cel care a fost stopat la kilometri distanţă de un alt agent constatator este una şi aceeaşi persoană.

Susține recurentul, că hotărârea primei instanțe nu a fost motivată în mod corespunzător, or, din hotărâre nici nu se întrevăd argumentele invocate de apărare, care nu doar că nu au fost respinse printr-o motivare concretă, dar nici măcar nu au fost enumerate în hotărârea pronunţată. Astfel, prima instanţă în cadrul examinării cauzei contravenționale a încălcat flagrant drepturile recurentului la un proces echitabil, la apărare efectivă, la prezumţia nevinovăţiei, a încălcat principiul in dubio pro reo*,* principiul legalităţii din care se desprinde şi principiul *fructul pomului otrăvit,* principiul contradictorialităţii etc.

A menționat, că agentul constatator la pct.11 din decizia asupra cauzei contravenţionale la rubrica anexe deşi nu indică nici-un mijloc de probă, în mod inadmisibil ulterior la materialele cauzei anexează o planşă fotografică originea căreia nu este clară, ce ar fi efectuat-o, unde ar fi efectuat-o, în ce temei ar fi efectuat-o, în ce mod ar fi fost ridicată şi în ce temei de la posesor etc., deci ilegal a fost administrată.

Nu a fost stabilit faptul dacă înregistrarea a fost efectuată în raza de acțiune a

indicatorului rutier 5.30. „Atenţie radar” al lit. a) a cap. V al Anexei nr.3 a Regulamentul Circulaţiei Rutiere (în continuare regulament).

Or, indicatorul sus-numit se atribuie, conform pct.25 lit.e) a regulamentului la indicator de informare şi orientare, conform pct.26 alin.5) al aceluiaşi regulament, „indicatoarele de informare şi orientare stabilesc sau suspendă anumite reglementări de circulaţie, furnizează informaţii despre dislocarea localităţilor, a anumitor puncte de servicii, precum şi indică conducătorilor direcţiile de urmat în intersecţii”. Dacă indicatorul rutier 5.30. „Atenţie radar” din regulament, alături de alte indicatoare din aceiaşi grupă cum ar fi indicatoarele 5.2. „Autostradă”,5.4 „Drum pentru automobile”, 5.34 „Drum cu sens unic”, 5.36 „Intrare pe drumul cu sens unic”, 5.37.1, 5.37.2 „Direcţiile de deplasare pe benzi”, 5.38.1 - 5.38.4„Direcţia de deplasare pe bandă”, nu sunt instalate pe o anumită porţiune de drum sau la careva intersecţii, se va prezuma că prevederile reglementărilor impuse prin aceste indicatoare nu vor putea fi invocate de către agentul constatator chiar şi dacă conducătorul de autovehicul le-ar fi încălcat.

Totodată, consideră recurentul, că instanța urma să constate şi faptul efectuării înregistrării cu încălcarea prevederilor art.425 alin.(6) lit.c) CCo, or, înregistrarea video/foto a fost efectuată în afara razei de acţiune a indicatorului 5.30. „Atenţie radar” fără a fi informat de înregistrarea video/foto, i-a fost încălcat dreptul la viaţa intimă şi privată proclamat de art.28 din Constituţia şi art.8 din Convenţie.

În cele din urmă, recurentul a indicat, că prima instanţă în mod contradictoriu în partea motivată a hotărârii reţine uneori că, nu ar fi recunoscut vina şi agentul constatator urma în mod obligatoriu să întocmească în condiţii generale un proces-verbal cu privire la contravenţie, cu ulterioara lui contestare în ordinea art. 448 din Codul contravenţional, iar pe de altă parte, în mod ilegal prima instanţă constată ca fiind legală decizia asupra cauzei contravenţionale, şi în dispozitiv dispune respingerea contestaţiei. Astfel se relevă că, motivarea soluţiei contrazice dispozitivul hotărârii, iar pe de altă parte, hotărârea primei instanţe nici nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia, temei de recurs prevăzut la art.466 lit.d) CCo.

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților*, potrivit alin.(2), *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei*.

Astfel, la data de 24.01.2024, subofițerul superior al serviciului de patrulare Soroca, Florești al Secției de patrulare ”Nord” al Direcției de patrulare ”Nord” a INSP al IGP, agent principal, Prohor Dan, a formulat referință pe caz, prin care a optat pentru respingerea recursului depus de către Buliga Dumitru, cu menținerea, fără modificări, a hotărârii instanței de fond, ca fiind motivată și întemeiată.

Verificând admisibilitatea cerințelor formulate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs și prevederile legii, Colegiul conchide necesitatea respingerii recursului ca fiind inadmisibil, în acest sens soluția fiind întemeiată pe dispozițiile de art.473 alin.(1) pct.1) lit.b) CCo, potrivit cărora, *după examinarea recursului, instanţa de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: ...respinge recursul şi menţine hotărârea atacată dacă recursul: ...este inadmisibil*.

Colegiul penal va menționa că decizia asupra cauzei contravenționale nr D01 449801 din 17.03.2023, în privința lui Buliga Dumitru, de către agentul constatator din cadrul DP Nord a INSP, Prohor Dan, la rubrica de la pct.17 conține mențiunea expresă despre examinarea cauzei conform art.451^5 CCo, adică conform procedurii simplificate în acord de colaborare, fiind prezent acordul de colaborare seria DAC 01 nr.449801 încheiat între agentul constatator și Buliga Dumitru, decizia agentului constatator în cazul dat fiind pasibilă recursului conform capitolului VIII din titlul II cartea a doua. Deci, la caz, Colegiul penal nu constată prezența a careva dubii privitor la procedura soluționării cauzei și a ordinii de contestare a deciziei agentului constatator.

Fiind atacată cu recurs, temeinicia respectivei decizii a fost verificată de către instanța de judecată în ordinea art.451^4 CCo, soluția instanței fiind emisă în temeiul art.451^4 alin.(2) pct.2) lit.a) CCo.

Colegiul penal reține, că în conformitate cu prevederile art.451^4 alin.(1) CCo, *recursul declarat se examinează de către un judecător conform capitolului VIII din titlul II cartea a doua* (adică art.465-474 CCo)*, care se aplică în mod corespunzător, cu excepţiile prevăzute la prezentul capitol*.

Potrivit art.474 alin.(1) lit.k) CCo, *în decizia instanţei de recurs se va indica: /.../ menţiunea că decizia este irevocabilă*.

Deci, recursul lui Buliga Dumitru împotriva deciziei agentului constatator din cadrul DP Nord a INSP, Prohor Dan, din 17.03.2023 cu privire la sancționarea celui dintâi în baza art.236 alin.(2) CCo, a fost soluționat conform capitolului VIII din titlul II cartea a doua, respectiv decizia emisă pe cazul dat de către Judecătoria Bălți sediul Central din 29.11.2023, este una irevocabilă, nefiind susceptibilă de atac.

Constatând lipsa cadrului legal național de contestare a deciziei Judecătoriei Bălți sediul Central din 29.11.2023, Colegiul este în imposibilitate procesuală de a se implica în verificarea argumentelor formulate de recurent, urmând ca recursul declarat de către Buliga Dumitru, să fie respins ca inadmisibil.

Conducându-se de art.473 alin.(1) pct.1) lit.b) CCo, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către contravenientul **Buliga Dumitru** împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 29.11.2023, pronunțată pe cazul contravențional de acuzare al acestuia în comiterea contravenției prevăzute de art.236 alin.(2) CCo, se respinge ca inadmisibil, cu menținerea fără modificări a hotărârii atacate.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.